ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΟΚ) αριθ. 83/91 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 5ης Δεκεμβρίου 1990

σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 85 παράγαφος 3 της συνθήκης σε ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών μεταξύ επιχειρήεων που αφορούν τα ηλεκτρονικά συστήματα κράτησης θέσεων στις υπηρεσίες αεροπορικών μεταφορών

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας,

τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 3976/87 του Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 1987 για την εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΟΚ σε ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών και εναρμονισμέων πρακτικών στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών [1], όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2344/90 [2], και ιδίως το άρθρο 2,

Μετά τη δημοσίευση του σχεδίου του παρόντος κανονισμού [3],

Μετά από διαβουλεύσεις με τη συμβουλευτική επιτροπή συμπράξεων και δεσποζουσών θέσεων στις αεροπορικές μεταφορές,

Εκτιμώντας ότι:

(1) Δυνάμει του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3976/87, η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εφαρμόζει, με κανονισμό, το άρθρο 85 παράγραφος 3 της συνθήκης σε ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών, αποφάσεων και εναρμονισμέων πρακτικών που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την παροχή υπηρεσιών αεροπορικών μεταφορών.

(2) Οι συμωνίες για την από κοινού αγορά, ανάπτυξη και λειτουργία των ηλεκτρονικών συστημάτων κράτησης θέσεων που αφορούν τα ωράρια, τις κρατήσεις θέσεων και τις εκδόσεις εισιτηρίων από τους αερομεταφορείς είναι δυνατόν να περιορίζουν τον ανταγωνισμό και να επηρεάζουν το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.

(3) Τα ηλεκτρονικά συστήματα κράτησης θέσεων (ΗΣΚ) μπορούν να προσφέρουν χρήσιμες υπηρεσίες στους αερομεταφορείς, στους ταξιδιωτικούς πράκτορες και στους ταξιδιώτες, επιτρέποντας την άμεση πρόσβαση σε ενημερωμένα και λεπτομερή στοιχεία, ιδίως σχετικά με τις δυνατότητες πτήσεων, τους διάφορους ναύλους και την ύπαρξη θέσεων. Μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν για την κράτηση θέσεων και, σε ορισμένες περιπτώσεις, για την έκδοση εισιτηρίων και καρτών επιβίβασης, διευκολύνοντας έτσι τον επιβάτη να προβαίνει με βάση πλήρη στοιχεία στις επιλογές που ανταποκρίνονται στις ανάγκες του με τον βέλτιστο τρόπο. Πάντως για να προκύψουν τα οφέλη αυτά, τα ωράρια των πτήσεων και οι ναύλοι πρέπει να παρουσιάζονται κατά τον πληρέστερο και τον πλέον αμερόληπτο δυνατό τρόπο.

(4) Η αγορά των ΗΣΚ είναι τέτοια ώστε λίγες μεμονωμένες ευρωπαϊκές επιχειρήσεις μπορούσαν να πραγματοποιήσουν μόνες τους τη σχετική επένδυση και τις απαιτούμενες οικονομίες κλίμακας για να είναι ανταγωνιστικές έναντι των ήδη υπαρχόντων συστημάτων. Η συνεργασία στο πεδίο αυτό πρέπει, συνεπώς, να επιτρέπεται. Κατά συνέπεια, πρέπει να χορηγηθεί απαλλαγή κατά κατηγορίες συμφωνιών που προβλέπουν τέτοια συνεργασία.

(5) Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2299/89 του Συμβουλίου που αφορά τον κώδικα συμπεριφοράς για τα ηλεκτρονικά συστήματα κράτησης θέσεων [4], η συνεργασία αυτή δεν πρέπει να δίνει στις μητρικές μεταφορικές εταιρείες τη δυνατότητα να δημιουργούν αθέμιτα πλεονεκτήματα για τον εαυτό τους και να νοθεύουν έτσι τον ανταγωνισμό. Είναι, συνεπώς, αναγκαίο, να εξασφαλίζεται ότι δεν υφίστανται διακρίσεις μεταξύ των μητρικών εταιρειών και των συμμετεχόντων μεταφορέων όσον αφορά, ειδικότερα, την πρόσβαση στο σύστημα και την ουδετερότητα της εμφανιζόμενης στην οθόνη εικόνας. Η απαλλαγή κατά κατηγορίες πρέπει να υπόκειται σε όρους που εξασφαλίζουν ότι όλοι οι αερομεταφορείς μπορούν να συμμετέχουν στα συστήματα, χωρίς διακρίσεις όσον αφορά την πρόσβαση, την εικόνα, τις παρεχόμενες πληροφορίες και τα τέλη. Επιπλέον, για να διατηρηθεί ο ανταγωνισμός σε μια ολιγοπωλιακή αγορά, οι συνδρομητές πρέπει να μπορούν να αλλάζουν σύστημα μετά από σύντομη προειδοποίηση και χωρίς να υφίστανται κυρώσεις, ενώ οι πωλητές των συστημάτων και οι αερομεταφορείς δεν πρέπει να ενεργούν με τρόπο που ενδέχεται να περιορίζει τον ανταγωνισμό μεταξύ των συστημάτων.

(6) Σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3976/87, ο παρών κανονισμός πρέπει να εφαρμόζεται αναδρομικά στις συμφωνίες που υφίστανται κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος τους, εφόσον πληρούν τους προβλεπόμενους από αυτόν όρους απαλλαγής.

(7) Σύμφωνα με το άρθρο 7 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3976/87, ο παρών κανονισμός πρέπει επίσης να εξειδικεύει τις συνθήκες υπό τις οποίες η Επιτροπή μπορεί σε μεμονωμένες περιπτώσεις να άρει το ευεργέτημά της κατά κατηγορίες απαλλαγής.

(8) Οι συμφωνίες που απαλλάσσονται αυτομάτως βάσει του παρόντος κανονισμού δεν χρειάζεται να κοινοποιούνται σύμφωνα με τον κανονισμό αριθ. 17 του

[1] ΕΕ αριθ. L 374 της 31. 12. 1987, σ. 9.
[2] ΕΕ αριθ. L 217 της 11. 8. 1990, σ. 15.
[3] ΕΕ αριθ. C 211 της 24. 8. 1990, σ. 7.
[4] ΕΕ αριθ. L 220 της 29. 7. 1989, σ. 1.

Συμβουλίου (1). Εντούτοις, όταν υπάρχουν βάσιμες αμφιβολίες, οι επιχειρήσεις μπορούν να ζητούν από την Επιτροπή να δηλώνει κατά πόσον οι εν λόγω συμφωνίες συμβιβάζονται με τον παρόντα κανονισμό.

(9) Με τον παρόντα κανονισμό δεν θίγεται η εφαρμογή του άρθρου 86 της συνθήκης,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Απαλλαγή

Σύμφωνα με το άρθρο 85 παράγραφος 3 της συνθήκης και με την επιφύλαξη των όρων που προβλέπονται στα άρθρα 3 έως 11 του παρόντος κανονισμού, το άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης κηρύσσεται ανεφάρμοστο στις συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, που αποβλέπουν σ' έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους στόχους:

α) αγορά ή ανάπτυξη ΗΣΚ από κοινού ή

β) σύσταση επιχείρησης που ενεργεί ως πωλητής συστήματος για την εμπορία και λειτουργεία ενός ΗΣΚ ή

γ) ρύθμιση της προσφοράς μέσων διανομής από τον πωλητή του συστήματος ή από τους διανομείς.

Η απαλλαγή εφαρμόζεται μόνο έναντι των ακολούθων υποχρεώσεων:

i) υποχρέωση αποχής από την άμεση ή έμμεση συμμετοχή στην ανάπτυξη, εμπορία ή λειτουργία άλλου ΗΣΚ·

ii) υποχρέωση του πωλητή συστήματος να ορίζει συγκεκριμένες μητρικές μεταφορικές επιχειρήσεις ή συμμετέχοντες αερομεταφορείς ως διανομείς έναντι όλων ή ορισμένων από του συνδρομητές σε συγκεκριμένη περιοχή της κοινής αγοράς·

iii) υποχρέωση του πωλητή συστήματος να παραχωρεί σε διανομέα αποκλειστικά δικαιώματα για την προσέλκυση του συνόλου ή μέρους των συνδρομητών σε συγκεκριμένη περιοχή της κοινής αγοράς και

iv) υποχρέωση του πωλητή συστήματος να μην επιτρέπει σε διανομείς να πωλούν μέσα διανομείς που διαθέτουν άλλοι πωλητές συστημάτων.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού:

«Ηλεκτρονικό σύστημα κρατήσεων» (ΗΣΚ) είναι το σύστημα με υπολογιστή που περιέχει πληροφορίες για τα δρομολόγια, τους ναύλους, την ύπαρξη θέσεων και τις συναφείς υπηρεσίες, και μέσω του οποίου δίνεται η δυνατότητα κράτησης θέσεων, έκδοσης εισιτηρίων ή και τα δύο, στο βαθμό που ορισμένες ή όλες αυτές οι υπηρεσίες προσφέρονται στους συνδρομητές·

«Μέσα διανομής» είναι τα μέσα που προσφέρει ένας πωλητής συστήματος για την παρουσίαση στοιχείων σχετικά με τα δρομολόγια του αερομεταφορέα, τους ναύλους, τις δυνατότητες κρατήσεων, για τη διενέργεια κρατήσεων ή την έκδοση εισιτηρίων ή και τα δύο, για την παροχή κάθε άλλης συναφούς υπηρεσίας·

«Διανομέας» είναι η επιχείρηση που έχει εξουσιοδοτηθεί από τον πωλητή συστήματος για την παροχή μέσων διανομής στους συνδρομητές·

«Μητρική μεταφορική εταιρεία» είναι ο αερομεταφορέας που είναι πωλητής συστήματος ή ο οποίος, άμεσα ή έμμεσα, διαθέτει ή ελέγχει μόνος του ή από κοινού με άλλους έναν πωλητή συστήματος·

«Συμμετέχων μεταφορέας» είναι ο αερομεταφορέας ο οποίος έχει συνάψει συμφωνία με πωλητή συστήματος για τη διανομή των αερομεταφορικών υπηρεσιών του μέσω ΗΣΚ. Στο μέτρο που μια μητρική μεταφορική εταιρεία χρησιμοποιεί τα μέσα διανομής του δικού της ΗΣΚ θεωρείται ως συμμετέχων μεταφορέας·

«Συνδρομητές» είναι οι επιχειρήσεις πλην των συμμετεχόντων μεταφορέων, που χρησιμοποιούν εντός της Κοινότητας βάσει σύμβασης ή άλλης ρύθμισης με πωλητή ή διανομέα συστήματος το ΗΣΚ για την παροχή υπηρεσιών αεροπορικής μεταφοράς στο κοινό·

«Πωλητής συστήματος» είναι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο και οι θυγατρικές του, που είναι υπεύθυνο για τη λειτουργία ενός ΗΣΚ.

Άρθρο 3

Πρόσβαση

1. Ο πωλητής συστημάτων που προσφέρει μέσα διανομής παρέχει τη δυνατότητα σε οποιονδήποτε αερομεταφορέα να συμμετέχει σε ίση βάση και χωρίς διακρίσεις στα μέσα αυτά, μέσα στα όρια της διαθέσιμης χωρητικότητας του συγκεκριμένου συστήματος και με την επιφύλαξη τυχόν τεχνικών περιορισμών εκτός του ελέγχου του πωλητή συστημάτων.

2. α) Ο πωλητής συστημάτων:

— δεν διαθέτει παράλογους όρους στις συμβάσεις με συμμετέχοντες αερομεταφορείς,

— δεν απαιτεί την αποδοχή συμπληρωματικών όρων που από τη φύση τους ή σύμφωνα με τα συναλλακτικά ήθη δεν έχουν καμία σχέση με τη συμμετοχή στο ΗΣΚ του και εφαρμόζει ίδιους όρους για υπηρεσίες ίδιου επιπέδου·

β) ο πωλητής συστημάτων δεν μπορεί να θέτει ως όρο συμμετοχής στο ΗΣΚ του το να μη συμμετέχει ταυτόχρονα και σε άλλο σύστημα ο συμμετέχων μεταφορέας·

γ) ο συμμετέχων μεταφορέας έχει το δικαίωμα να καταγγέλλει τη σύμβασή του με πωλητή συστημάτων χωρίς κυρώσεις με προειδοποίηση που δεν απαιτεί να υπερβαίνει τους έξι μήνες και η οποία λήγει το νωρίτερο στο τέλος του πρώτου έτους.

3. Τα μέσα εισαγωγής και επεξεργασίας στοιχείων που προσφέρονται από έναν πωλητή συστημάτων πρέπει να διατίθενται σε όλους τους συμμετέχοντες μεταφορείς χωρίς διακρίσεις.

(1) ΕΕ αριθ. 13 της 21. 2. 1962, σ. 204/62.

4. Αν ο πωλητής συστημάτων προβεί σε οποιαδήποτε βελτίωση των παρεχομένων μέσων διανομής ή του χρησιμοποιούμενου για την παροχή των μέσων εξοπλισμού, προσφέρει τη βελτίωση αυτή σε όλους τους συμμετέχοντες μεταφορείς στην ίδια τιμή και με τους ίδιους όρους, με την επιφύλαξη των εκάστοτε τεχνικών περιορισμών.

Άρθρο 4

Εικόνα

1. Ο πωλητής συστημάτων παρέχει μια κύρια εικόνα στην οποία περιλαμβάνει τα στοιχεία που έχουν δώσει οι συμμετέχοντες μεταφορείς σχετικά με τα δρομολόγια, τους ναύλους, τις θέσεις που είναι διαθέσιμες προς αγορά από μεμονωμένα άτομα, με σαφήνεια και πληρότητα, χωρίς διακρίσεις ή μεροληψία, ιδίως όσον αφορά τη σειρά παρουσίασης των πληροφοριών.

2. Ο πωλητής συστημάτων οφείλει να μην παρουσιάζει εκ προθέσεως ή εξ αμελείας ανακριβείς ή παραπλανητικές πληροφορίες και, με την επιφύλαξη του άρθρου 9 παράγραφος 5, ειδικότερα:

— τα κριτήρια που πρέπει να χρησιμοποιούνται για τη σειρά παρουσίασης των πληροφοριών δεν πρέπει να βασίζονται σε παράγοντα που έχει άμεσα ή έμμεσα σχέση με την ταυτότητα του μεταφορέα και πρέπει να εφαρμόζονται χωρίς διάκριση σε όλους τους συμμετέχοντες μεταφορείς,

— δεν πρέπει να γίνεται διάκριση όσον αφορά τα διάφορα αεροδρόμια που εξυπηρετούν την ίδια πόλη κατά την επιλογή και δημιουργία ζευγών πόλεων.

Άρθρο 5

Εισαγωγή των πληροφοριών

1. Οι συμμετέχοντες μεταφορείς και όσοι άλλοι παρέχουν στοιχεία για να περιληφθούν σε ΗΣΚ εξασφαλίζουν ότι τα στοιχεία που υποβάλλουν είναι πλήρη, ακριβή, διαφανή και όχι παραπλανητικά.

2. Ο πωλητής συστημάτων δεν χειρίζεται τα στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 1 με τρόπο που να οδηγεί στην παροχή ανακριβών ή παραπλανητικών μεροληπτικών πληροφοριών.

3. Ο πωλητής συστημάτων εισάγει και επεξεργάζεται τα στοιχεία που παρέχουν οι συμμετέχοντες μεταφορείς με την ίδια παροχή και στις ίδιες προθεσμίες για όλους, λαμβανομένων υπόψη των περιορισμών που επιβάλλει η μέθοδος εισαγωγής που έχει επιλέξει κάθε συμμετέχων μεταφορέας και των πρότυπων format που χρησιμοποιεί ο εν λόγω πωλητής.

Άρθρο 6

Τέλη

1. Ως προς τα τέλη που χρεώνει ο πωλητής συστημάτων δεν γίνεται καμία διάκριση και καθορίζονται σε εύλογα επίπεδα ανάλογα με το κόστος της παρεχόμενης και χρησιμοποιούμενης υπηρεσίας, ειδικότερα δε δεν διαφέρουν για υπηρεσίες του αυτού επιπέδου.

2. Ο πωλητής συστήματος παρέχει, εφόσον του ζητηθεί, στα ενδιαφερόμενα μέρη λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις ισχύουσες διαδικασίες, τα τέλη, τα μέσα συστημάτων, την έκδοση και τα κριτήρια παρουσίασης που χρησιμοποιούνται. Ωστόσο, η παρούσα διάταξη δεν υποχρεώνει έναν πωλητή συστημάτων να αποκαλύπτει αποκλειστικές πληροφορίες, όπως τα προγράμματα λογισμικού (software).

3. Κάθε μεταβολή όσον αφορά τα τέλη, τους όρους και τα παρεχόμενα μέσα, καθώς και η αιτιολόγησή της κοινοποιείται αδιακρίτως σε όλους τους συμμετέχοντες μεταφορείς και συνδρομητές.

Άρθρο 7

Παροχή των πληροφοριών

Ο πωλητής συστημάτων παρέχει στατιστικές ή άλλες πληροφορίες που προέρχονται από το ΗΣΚ του, εκτός εκείνων που προέρχονται στο πλαίσιο των μέσων διανομής, μόνον με τους ακόλουθους όρους:

α) οι πληροφορίες σχετικά με μεμονωμένες κρατήσεις διατίθενται σε ισότιμη βάση στον ή στους αερομεταφορείς που συμμετέχουν στη γραμμή που καλύπτει η κράτηση·

β) οι πληροφορίες που αφορούν συνολικά στοιχεία ή έχουν ανώνυμη μορφή, όταν διατίθενται μετά από αίτηση σε έναν αερομεταφορέα, πρέπει να προσφέρονται και σε όλους τους συμμετέχοντες αερομεταφορείς χωρίς διάκριση·

γ) οι άλλες πληροφορίες που προέρχονται από το ΗΣΚ διατίθενται με συγκατάθεση του ενδιαφερόμενου μεταφορέα και με την επιφύλαξη οποιασδήποτε συμφωνίας μεταξύ του πωλητή συστημάτων και συμμετεχόντων αερομεταφορέων·

δ) τα προσωπικά στοιχεία που αφορούν έναν καταναλωτή και προέρχονται από ταξιδιωτικό πράκτορα θα διατίθενται σε άλλους που δεν συμμετέχουν στη συναλλαγή, μόνο με τη συγκατάθεση του καταναλωτή.

Άρθρο 8

Αμοιβαιότητα

1. Οι δυνάμει των άρθρων 3 έως 7 υποχρεώσεις του πωλητή συστήματος δεν ισχύουν για μητρικό μεταφορέα τρίτης χώρας στο βαθμό που το ΗΣΚ του δεν είναι σύμφωνο προς τον παρόντα κανονισμό ή δεν παρέχει στους κοινοτικούς αερομεταφορείς μεταχείριση ισοδύναμη με αυτήν που προβλέπεται στον παρόντα κανονισμό.

2. Η υποχρέωση για τη μητρική και τη συμμετέχουσα εταιρεία αερομεταφορών βάσει του άρθρου 10 δεν θα ισχύει για το ΗΣΚ που ελέγχεται από αερομεταφορείς τρίτων χωρών, στο βαθμό που η ανωτέρω μητρική ή συμμετέχουσα αερομεταφορική εταιρεία δεν τυγχάνει ισοδύναμης μεταχείρισης στη χώρα αυτή σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.

3. Ο πωλητής συστημάτων ή ο αερομεταφορέας που προτίθενται να επικαλεστεί τις διατάξεις της παραγράφου 1 ή 2 οφείλει να ενημερώσει την Επιτροπή για τις προθέσεις και τους λόγους του 14 τουλάχιστον ημέρες προτού προβεί στην ενέργεια αυτή. Σε εξαιρετικές περιστάσεις και εφόσον το ζητήσει ο ενδιαφερόμενος πωλητής ή αερομεταφορέας, η Επιτροπή μπορεί να τον απαλλάξει από την υποχρέωση της 14ήμερης προειδοποίησης.

4. Μόλις ενημερωθεί για τα ανωτέρω, η Επιτροπή κρίνει χωρίς καθυστέρηση κατά πόσο γίνονται όντως διακρίσεις κατά την έννοια της παραγράφου 1 ή 2. Εάν διαπιστώσει ότι όντως γίνονται, η Επιτροπή πληροφορεί σχετικά όλους τους ενδιαφερόμενους πωλητές συστημάτων ή αερομεταφορείς στην Κοινότητα και στα άλλα κράτη μέλη. Εάν δεν υφίστανται διακρίσεις κατά την έννοια της παραγράφου 1 ή 2, η Επιτροπή πληροφορεί σχετικά τον ενδιαφερόμενο πωλητή συστημάτων ή αερομεταφορέα.

Άρθρο 9

Συμβάσεις με τους συνδρομητές

1. Ο πωλητής συστημάτων θέτει στη διάθεση οποιουδήποτε συνδρομητή κάθε μέσο διανομής ΗΣΚ χωρίς να εισάγει διακρίσεις.

2. Ο πωλητής συστημάτων δεν απαιτεί από τον συνδρομητή την υπογραφή αποκλειστικής σύμβασης, ούτε των εμποδίζει άμεσα ή έμμεσα να γίνει συνδρομητής σε άλλο σύστημα ή να χρησιμοποιήσει οποιοδήποτε άλλο σύστημα ή συστήματα.

3. Οποιαδήποτε συμπλήρωση των προαναφερόμενων σε κάποιον συνδρομητή υπηρεσιών προσφέρεται από των πωλητή του συστήματος σε όλους του συνδρομητές αδιακρίτως.

4. Ο πωλητής συστημάτων δεν επιβάλλει στις συμβάσεις με τους συνδρομητές παράλογους όρους. Ειδικότερα, ο συνδρομητής έχει το δικαίωμα καταγγελίας χωρίς κυρώσεις της σύμβασης που έχει συνάψει με τον πωλητή συστήματος, μετά από προειδοποίηση που δεν χρειάζεται να υπερβαίνει τους τρεις μήνες και η οποία λήγει το νωρίτερο στο τέλος του πρώτου έτους της σύμβασης.

5. Ο πωλητής συστημάτων διασφαλίζει, είτε με τεχνικά μέσα είτε με την σύμβαση που συνάπτει με τον συνδρομητή, ότι η κύρια εικόνα παρέχεται για καθεμία συναλλαγή και ότι ο συνδρομητής δεν θα χειρίζεται το υλικό που παρέχεται από τα ΗΣΚ κατά τρόπο που θα οδηγούσε σε ανακριβή ή παραπλανητική παρουσίαση των πληροφοριών στους καταναλωτές ή κατά τρόπο που δημιουργεί διακρίσεις. Ωστόσο, για οποιαδήποτε συγκεκριμένη συναλλαγή, ο συνδρομητής μπορεί να μεταβάλει τη διάταξη των στοιχείων ή να χρησιμοποιεί εναλλακτικές εικόνες, ώστε να ανταποκρίνεται στην προτίμηση που εκφράζεται από τον καταναλωτή.

6. Ο πωλητής συστημάτων δεν επιβάλλει στον συνδρομητή την υποχρέωση να δεχθεί προσφορά τεχνικού εξοπλισμού, αλλά μπορεί να απαιτεί τη χρήση εξοπλισμού συμβατού προς το σύστημά του.

Άρθρο 10

Σχέσεις με τους συνδρομητές

1. Ο μητρικός ή συμμετέχων μεταφορέας δεν συνδέει τη χρήση οποιουδήποτε συγκεκριμένου ΗΣΚ από συνδρομητή με την είσπραξη προμήθειας ή με άλλο κίνητρο για την πώληση ή την έκδοση εισητηρίων για οποιαδήποτε από τις υπηρεσίες του αεροπορικής μεταφοράς.

2. Ο μητρικός ή συμμετέχων μεταφορέας δεν απαιτεί από τον συνδρομητή τη χρησιμοποίηση συγκεκριμένου ΗΣΚ για την πώληση ή την έκδοση εισητηρίων για οποιαδήποτε από τις υπηρεσίες αεροπορικής μεταφοράς που παρέχει ο εν λόγω μεταφορέας είτε άμεσα είτε έμμεσα.

3. Οι παράγραφοι 1 και 2 ισχύουν με την επιφύλαξη κάθε όρου, τον οποίο μπορεί να επιβάλει ένας αερομεταφορέας σε ταξιδιωτικό πράκτορα όταν τον εξουσιοδοτεί να πωλεί και να εκδίδει εισιτήρια για τις υπηρεσίες του αεροπορικής μεταφοράς.

Άρθρο 11

Ανταγωνισμός μεταξύ πωλητών συστημάτων

Ο πωλητής συστημάτων δεν συνάπτει συμφωνίες και δεν συμμετέχει σε εναρμονισμένες πρακτικές με άλλους πωλητές συστημάτων με στόχο ή αποτέλεσμα τον καταμερισμό της αγοράς.

Άρθρο 12

Η Επιτροπή μπορεί να άρει το ευεργέτημα του παρόντος κανονισμού σύμφωνα με το άρθρο 7 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3976/87, όταν διαπιστώνει ότι, σε συγκεκριμένη περίπτωση, η συμφωνία που απαλλάσσεται βάσει του παρόντος κανονισμού έχει εντούτοις ορισμένες επιπτώσεις που δεν συμβιβάζονται με τους όρους του άρθρου 85 παράγραφος 3 ή που απαγορεύονται από το άρθρο 86 της συνθήκης, και ιδιαίτερα όταν:

i) η συμφωνία εμποδίζει τη διατήρηση ή την ανάπτυξη αποτελεσματικού ανταγωνισμού στην αγορά των συστημάτων ηλεκτρονικής κράτησης,

ii) η συμφωνία περιορίζει τον ανταγωνισμό στην αγορά των αεροπορικών μεταφορών ή των αγορών που έχουν σχέση με τα ταξίδια,

iii) ο πωλητής συστήματος επιβάλλει άμεσα ή έμμεσα αδικαιολόγητες τιμές, τέλη ή επιβαρύνσεις στους συνδρομητές ή στους συμμετέχοντες μεταφορείς,

iv) ο πωλητής ή διανομέας συστήματος αρνείται να συνάψει σύμβαση με έναν συνδρομητή για τη χρήση ενός ΗΣΚ χωρίς αντικειμενική δικαιολογία τεχνικής ή εμπορικής φύσεως η οποία δεν εισάγει διακρίσεις,

v) μια μητρική μεταφορική εταιρεία, που κατέχει δεσπόζουσα θέση στην κοινή αγορά ή σε σημαντικό τμήμα της, αρνείται να συμμετάσχει στα μέσα διανομής που παρέχονται από κάποιο ανταγωνιστικό ΗΣΚ χωρίς αντικειμενική και νόμιμη δικαιολογία τεχνικής ή εμπορικής φύσεως, η οποία δεν εισάγει διακρίσεις,

vi) ο πωλητής συστήματος αρνείται σε συμμετέχοντες μεταφορείς την πρόσβαση σε άλλα μέσα, εκτός από τα μέσα διανομής, χωρίς αντικειμενική δικαιολογία τεχνικής ή εμπορικής φύσεως, η οποία δεν εισάγει διακρίσεις.

Άρθρο 13

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την 1η Φεβρουαρίου 1991 και λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1992.

Εφαρμόζεται, με αναδρομική ισχύ, στις συμφωνίες που υφίστανται κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του, από την στιγμή κατά την οποία πληρούνται οι όροι εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 5 Δεκεμβρίου 1990.

Για την Επιτροπή

Leon BRITTAN

Αντιπρόεδρος